

Информация об авторе

Стрельник Светлана Александровна – кандидат экономических наук, докторант, доцент кафедры международной экономики, ГВУЗ «КНЭУ имени В. Гетьмана» (просп. Победы, 54/1, г. Киев, 03680, Украина; e-mail: strelnyk@kneu.edu.ua).

Information about the author

S. Strelnyk – Ph.D. (Economics), Doctoral Student, Associate Professor of Department of International Economics of V. Hetman Kyiv National Economic University (54/1 Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine; e-mail: strelnyk@kneu.edu.ua).

Стаття надійшла до ред.
30.08.2016 р.

JEL Classification: G12

УДК 658:338.512

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Попов О. Є.
Волкова М. В.

Анотація. Розглянуто передумови й особливості державного регулювання витрат підприємств в умовах реформування національної економіки. Визначено ролі та функції економічних агентів під час здійснення процесу інституціонального проектування системи державного регулювання витрат підприємств. Узагальнено основні напрямки державного регулювання економіки в ринкових умовах. Обґрунтовано доцільність використання системи критеріїв відбору підприємств для застосування заходів і механізмів стимулювання економічного розвитку підприємств на основі надання державної підтримки. Визначено структуру та встановлено особливості інституціонального проектування системи державного регулювання витрат підприємств в умовах реформування національної економіки.

Ключові слова: витрати, інституціональне забезпечення, державне регулювання, інституціональне середовище, інститут.

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЗАТРАТ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Попов А. Е.
Волкова М. В.

Аннотация. Рассмотрены предпосылки и особенности государственного регулирования затрат предприятий в условиях реформирования национальной экономики. Определены роли и функции экономических агентов в ходе осуществления процесса институционального проектирования системы государственного регулирования затрат предприятий. Обобщены основные направления государственного регулирования экономики в рыночных условиях. Обоснована целесообразность использования системы критериев отбора предприятий для стимулирования их экономического развития на основе оказания государственной поддержки. Определена структура, и установлены особенности институционального проектирования системы государственного регулирования расходов предприятий в условиях реформирования национальной экономики.

Ключевые слова: издержки, институциональное обеспечение, государственное регулирование, институциональная среда, институт.

INSTITUTIONAL SUPPORT OF THE STATE REGULATION OF ENTERPRISE COSTS UNDER CONDITIONS OF THE NATIONAL ECONOMY RESTRUCTURING

O. Popov
M. Volkova

Abstract. *The preconditions and peculiarities of the state regulation of enterprise costs under conditions of the national economy restructuring are considered. The roles and functions of economic agents in the process of the institutional designing of the system for state enterprise costs regulation are defined. The basic directions of the state economy regulation under market conditions are generalized. The expediency of using the system of criteria for the selection of enterprises to stimulate their economic development through the provision of state support is justified. The structure and peculiarities of the institutional design of the state enterprise costs regulation under conditions of the national economy restructuring are determined.*

Keywords: *costs, institutional support, state regulation, institutional environment, institution.*

Вступ. Здійснення реформаторських заходів в усіх без винятку сферах суспільного буття об'єктивно має бути вагомою передумовою щодо докорінної трансформації господарського середовища, що принципово відрізняється від обставин, за яких відбувалися формування та розвиток більшості вітчизняних підприємств. Тому при неспинному посиленні ринкової конкуренції на глобальних ринках, безперервному прискоренні науково-технічного прогресу та за необхідності широкого впровадження новітніх інформаційних технологій підприємства вимушені постійно стикатися із різноманітними перетвореннями середовища господарювання, пристосування до яких вимагає реалізації масштабних і капіталоемних заходів щодо модернізації та оновлення виробничої бази, безупинного поліпшення організаційно-управлінських аспектів господарювання, активізації та прискорення дій з освоєння випуску нової продукції, оптимізації витрат і реалізації можливостей для економії ресурсів, збільшення результативності й ефективності роботи у цілому. Забезпечення стабільності розвитку підприємств у контексті розгортання масштабних трансформацій глобалізованого конкурентного середовища також часто додатково стикається з перешкодами, зумовленими високим рівнем непродуктивних виробничих витрат, пов'язаних із застарілістю виробничого обладнання та технологій виробництва, відсутністю дієвих стимулів для зменшення ресурсоемності виробництва й ін.

За таких умов активізація впливу держави на процеси структурно-інноваційних трансформацій, спрямованих на підвищення ефективності використання економічних ресурсів та економію витрат в національній економіці, виступає обов'язковою передумовою для швидкої інтеграції національної економіки до глобальної системи світогосподарських відносин і досягнення високих і стійких темпів економічного зростання в Україні.

Теоретичні та практичні аспекти інституціонального регулювання економіки розглядалися в наукових працях багатьох вітчизняних й іноземних учених-економістів, таких як Гайдай Т. [1], Кизим М. [2], Колодізев О. [3], Норт Д. [5], Носова О. [6], Ріхтер Р. [12], Фуруботн Е. [12], Чухно А. [11] та ін. Різні аспекти державного регулювання витрат, підвищення ефективності використання виробничих ресурсів на підприємствах привертали до себе увагу вітчизняних і зарубіжних дослідників, зокрема: Дзьобко І. [7], Дроздова Т. [4], Козаченко Г. [10], Кустарьов В. [4], Лебедев В. [4], Літвінов О. [8], Літвінова Н. [8], Макухін Г. [10], Пилипенко А. [7], Писарчук О. [7], Погорелов Ю. [10], Стандічук Н. [8], Сухарева Л. [9], Федченко Т. [10], Хлапьянов Л. [10]. Проте необхідність прискорення процесів ринкового реформування в Україні на основі використання світового досвіду державного регулювання вимагає повної адаптації цього досвіду та формування відповідного інституціонального забезпечення у цій сфері. Отже, актуальність теми дослідження додатково визначається необхідністю посилення уваги щодо вивчення закономірностей формування інституціонального середовища державного регулювання витрат в умовах реформування національної економіки.

Постановка проблеми. Метою дослідження є узагальнення та розвиток науково-теоретичних положень і підходів до інституціонального забезпечення державного регулювання витрат підприємств в умовах реформування національної економіки.

Результати дослідження. Виконання положень обраної стратегії структурно-інноваційної трансформації національної економіки, у першу чергу, повинно базуватися на формуванні інституціонального середовища, зручного для вирішення ключових завдань активізації інноваційних перетворень, збільшення інвестицій, стимулювання розширеного суспільного відтворення, формування досконалого механізму управління стратегічними змінами тощо. Тому процес розбудови такого механізму має орієнтуватися не тільки на досягнення широкого кола цілей модернізаційного розвитку (забезпечення «стратегічного прориву», але й враховувати нагальну необхідність формування надзвичайно складної системи належного інституціонального забезпечення структурно-інноваційних трансформацій. Отже, опрацювання новітніх форм і методів підвищення ефек-

тивності господарювання на макроекономічному рівні в межах певних територій та в ході роботи конкретних суб'єктів господарювання за таких обставин виступає як найбільш важливе й актуальне теоретичне й прикладне завдання, розв'язання якого потребує ретельного дослідження та узагальнення широкого кола умов і чинників досягнення успіху у гострому конкурентному суперництві.

Отже, накопичення складних проблем економічного розвитку, ключовим джерелом для виникнення яких було гальмування процесів розширеного відтворення основного капіталу та поступова деградація наявного значного промислового потенціалу національного господарства, визначило зростання рівня чутливості вітчизняних підприємств щодо впливу несприятливих змін ринкового середовища (таких, якими, наприклад, стали наслідки глобальної фінансової кризи останніх років). При цьому слід підкреслити, що нагальність потреб в оновленні виробничих фондів збільшується через поступове зростання як фізичного, так і морального зносу об'єктів основного капіталу.

Закономірним наслідком поступового обмеження продуктивності та працездатності основного капіталу промисловості, накопичення морального та фізичного зносу основних фондів, а також значного скорочення рівня авантаження виробничих потужностей внаслідок скорочення платоспроможного попиту споживачів було невідроджене зростання ресурсоемності виробництва, економічно необґрунтоване збільшення загальних витрат підприємств і собівартості товарів і послуг, що виробляються. Додатковим чинником, який обтяжував і перешкоджав поліпшенню фінансових результатів господарської діяльності вітчизняних промисловців, стали тенденції до неухильного зростання вартості сировинно-енергетичних ресурсів, що знайшли прояв у світовій економіці протягом останніх років.

Таким чином, накопичення проблем і перешкод у розвитку вітчизняного господарства та національної економіки на цей час вимагає нагального впровадження масштабних заходів (насамперед, інвестиційно-інноваційного й організаційно-економічного характеру), спрямованих на відновлення національної конкурентоспроможності, зміцнення конкурентних переваг підприємств тощо.

Особливу роль у створенні сприятливих умов для забезпечення усталеності зростання національної економіки відіграє формування та реалізація комплексу заходів із відбору та ґрунтового застосування інструментарію стимулювання підвищення ефективності підприємницької діяльності, заснованого на виборі адекватних щодо змісту окремих явищ і процесів економічного розвитку, методів, важелів та організаційних форм державного регулювання.

Зміст регулятивної функції держави як уособлення і носія узгодженої суспільної волі в економічній сфері полягає насамперед в інституціональному унормуванні й упорядкуванні умов здійснення господарських відносин, а також у забезпеченні належного суспільного контролю над діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності, які мають беззаперечно підкорятися затвердженому у встановленому порядку законним проявам (нормативним або розпорядничим) державного волевиявлення (наявність відносин «влади-підпорядкування»). Важливою вимогою щодо належності виконання регулятивної функції держави при цьому виступає необхідність дотримання принципу пропорційності представництва учасників певних соціально-економічних відносин (тобто, навпаки, має забезпечуватися повна відсутність взаємної підпорядкованості суб'єктів ринкових операцій і господарських процесів). З іншого боку, необхідність дотримання загальних інституціональних норм і правил при здійсненні певних ринкових відносин цілком закономірно може і буде входити у протиріччя із суто комерційними інтересами, які виникають, наприклад, при реалізації державою прав власника (або співвласника) цінних паперів.

Державне регулювання економіки (ДРЕ) в ринкових умовах являє собою систему типових заходів законодавчого, виконавчого та контрольного характеру, які здійснюються правочинними державними установами та громадськими організаціями з метою забезпечення усталеного протікання соціально-економічних відносин і процесів. Необхідність впровадження заходів з ДРЕ обумовлюється частковою або (в деяких випадках) навіть повною неможливістю успішного й остаточного розв'язання численних проблем суспільного розвитку на засадах використання виключно ринкового механізму регулювання (наявність проблеми «прогалін ринку»). Ринковий механізм являє собою систему організації економічних відносин, які засновано на повній економічній свободі учасників із приводу купівлі-продажу товарів і послуг (передачі прав власності на товари та послуги). Характерними ознаками функціонування ринкового механізму є свобода вибору економічних агентів щодо визначення можливості участі в операціях ринкового обміну, встановлення цін на товари та послуги через досягнення балансу попиту та пропозиції тощо. Державне регулювання економіки, яке, навпаки, здійснюється шляхом надання безпосереднього або непрямого регулюючого впливу на відносини учасників господарських процесів, насамперед має забезпечувати усунення або пом'якшення негативного впливу наявних «прогалін ринку» та сприяти безперешкодному подоланню труднощів і перешкод на шляху сталого соціально-економічного розвитку суспільства. В сучасних умовах необхідність застосування заходів з ДРЕ додатково обумовлюється закономірним виникненням і загостренням глобальних і локальних проблем людства, пов'язаних із переходом від індустріальної до постіндустріальної формації.

Таким чином, ринковий механізм, з одного боку, та система ДРЕ, з іншого, є різними (альтернативними, але не антагоністичними) способами організації господарських відносин, а ефективна взаємодія та взаємне доповнення ринкового та державного регулювання економічних процесів дозволяють повністю або частково уникати загострення широкого кола суспільних протиріч.

Основними напрямками державного регулювання економіки в ринкових умовах є такі: розбудова інституціонального середовища здійснення ринкових відносин; захист конкуренції та запобігання утворенню монополій й інших можливостей зловживання ринковою владою; коригування передумов розподілу економічних ресурсів, доходів і багатства для оптимізації структури національного продукту; здійснення контролю над динамікою зайнятості, інфляцією та іншими суспільними явищами та процесами, що піддаються тимчасовому впливу економічної кон'юнктури; стимулювання усталеного економічного зростання національної економіки [1–3; 5; 6; 12 та ін.].

В умовах масштабних структурно-інноваційних трансформацій, пов'язаних із процесами ринкового реформування, досягнення цілей і задач, виконання основних функцій державного регулювання економіки суттєво утруднюється через несформованість самого інституціонального середовища здійснення ринкових відносин, розбудова якого також стає одним із пріоритетів здійснення ДРЕ. Додатковими вимогами щодо забезпечення ефективності державного регулювання економічних процесів за таких умов стає також мінімізація суспільних витрат, пов'язаних із здійсненням трансформацій господарського механізму, а також досягнення рівномірності й збалансованості проведення реформаторських заходів у різних галузях і сферах економіки.

Реалізація заходів ДРЕ зазвичай відбувається на засадах комбінованого використання адміністративно-розпорядничьких (пряме підкорення волі економічних агентів для орієнтації на досягнення цілей, визначених державою) та економічних (непрямий вплив держави на явища та процеси господарської сфери, за яких зосередження матеріальної зацікавленості та волі економічних агентів на вирішенні встановлених державою завдань здійснюється через перетворення економічної ситуації у цій сфері) методів. Надання прямого управлінського впливу держави на господарські процеси передбачає реалізацію досить широкого кола заходів, спрямованих на забезпечення усталеного розвитку національної економіки на засадах створення сприятливих умов для діяльності як окремих суб'єктів господарювання (селективно-вибірковий вплив), так і груп підприємств певної галузі (універсальні заходи).

Проте слід зазначити, що реалізація конкретних дій щодо державної підтримки та стимулювання економічного розвитку суб'єктів господарювання зазвичай не повинна набувати всеосяжного характеру. По-перше, як на то вже зазначалося вище, масштабне втручання держави у господарські процеси суперечить принципам засадам здійснення ринкових відносин. По-друге, за сучасних умов ринкового реформування обмеженість відносно вільних матеріальних і фінансових ресурсів держави суттєво звужує можливий діапазон потенційних заходів щодо активного стимулювання соціально-економічного розвитку окремих суб'єктів (безвідносно до значущості їхнього впливу на різні аспекти реалізації державою властивих для неї функцій). По-третє, штучне втручання держави в процес конкурентного відбору найбільш ефективних суб'єктів господарювання, який відбувається в ринкових умовах, може призвести до виникнення необґрунтованих переваг певних учасників перед іншими, спотворити об'єктивну оцінку результатів діяльності підприємств галузі, а також створити підстави для розгортання корупційних зловживань.

Відбір конкретних механізмів стимулювання економічного розвитку підприємств, визначення об'єктів, форм та обсягів надання державної підтримки, перш за все, має ґрунтуватися на вимогах максимізації суспільно корисного ефекту від здійснення такого роду заходів, що, зокрема, має знаходити відображення насамперед у підвищенні ефективності та продуктивності використання усіх видів економічних ресурсів в ході підприємницької діяльності. З нашої точки зору, в умовах нагальної необхідності прискорення структурно-інноваційних трансформацій (СІТ) національного господарства розв'язання цього складного завдання має здійснюватися із урахуванням такої системи критеріїв відбору підприємств для застосування заходів щодо підтримки СІТ з огляду на реалізацію пріоритетів скорочення ресурсоемності виробництва:

1) суспільна значущість суб'єкта господарювання, який претендує на отримання державної допомоги, для національної економіки, галузі, території, окремих соціальних і громадських груп людей (потенційний вплив діяльності певного підприємства на забезпечення економічної та геополітичної безпеки держави та ін.);

2) інвестиційна привабливість суб'єкта господарювання та потенційна економічна ефективність конкретних інноваційних проектів, що пропонуються при цьому до реалізації;

3) рівень конкурентоспроможності (відносно до світових і вітчизняних аналогів) та інноваційність продукції, яка виробляється підприємством;

4) досвід участі суб'єкта господарювання у виконанні загальнодержавних, галузевих, регіональних програм (обсяги виробництва, споживчі параметри та значущість певних товарів і послуг для успішної реалізації програм або забезпечення пріоритетів промислового та науково-технічного розвитку);

- 5) соціальні аспекти виробничо-господарської діяльності суб'єкта господарювання (потенційний вплив на динаміку процесів продуктивної зайнятості населення, оцінка рівня розвитку людського капіталу);
- 6) наявний досвід суб'єкта господарювання (форми участі, обсяги та результати отримання і засвоєння коштів) у сфері участі у реалізації програм державної підтримки структурно-інноваційних перетворень;
- 7) наявність і рівень розвитку власної науково-технічної бази, динаміка (вартісні та виробничі показники) розробки та впровадження інновацій в межах діяльності суб'єкта господарювання;
- 8) наявність, тіснота та вартісні параметри коопераційних зв'язків (галузевих і міжгалузевих) суб'єкта господарювання з іншими суб'єктами господарювання, передбачувані обсяги отримання економічного ефекту від впровадження інновацій у межах усього ланцюжку утворення нової вартості, учасником якого є підприємство;
- 9) очікуваний економічний ефект від реалізації заходів державної підтримки структурно-інноваційних перетворень у межах діяльності суб'єкта господарювання, в тому числі зростання податкових надходжень до бюджету, збільшення ринкової вартості державних корпоративних прав та іншого майна, що знаходиться у власності держави і будь-якою мірою пов'язано із діяльністю певного суб'єкта господарювання.

Цілоком доцільною здається також реалізація галузевих програм стимулювання і підтримки структурно-інноваційних трансформацій, спрямованих на підвищення ефективності використання економічних ресурсів і забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції на підприємствах на засадах (за умови) участі держави у статутному капіталі суб'єктів господарювання (через механізм володіння корпоративними правами) або через надання у тимчасове користування підприємцям (через оренду або концесію) певних об'єктів державної власності.

В ринкових умовах сфера використання адміністративно-розпорядницьких методів об'єктивно є досить обмеженою, оскільки (за винятком виникнення надзвичайних ситуацій або випадків відверто волонтаристського й неекономічного підходів до вирішення господарських проблем) має обов'язково ґрунтуватися тільки на законних підставах, визначених належною компетенцією відповідних державних органів або державними ж правами на володіння певними активами, ресурсами, благами тощо. Проте у розвиненій ринковій системі зазвичай сфера державної власності не може бути надзвичайно широкою та розповсюджуватися на об'єкти, користування якими прямо не пов'язано із виконанням головних функцій держави.

Висновки. Зміст регулятивної функції держави як уособлення і носія узгодженої суспільної волі в економічній сфері полягає насамперед в інституціональному унормуванні й упорядкуванні умов здійснення господарських відносин, а також у забезпеченні належного суспільного контролю над діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності, які мають беззаперечно підкорятися затвердженому у встановленому порядку законним проявам (нормативним або розпорядницьким) державного волевиявлення. В умовах масштабних структурно-інноваційних трансформацій, пов'язаних із процесами ринкового реформування, досягнення цілей і задач, виконання основних функцій державного регулювання економіки суттєво утруднюється через несформованість самого інституціонального середовища здійснення ринкових відносин, розбудова якого також стає одним із пріоритетів здійснення ДРЕ.

Реалізація заходів ДРЕ зазвичай відбувається на засадах комбінованого використання адміністративно-розпорядницьких та економічних методів. Відбір конкретних механізмів стимулювання економічного розвитку підприємств, визначення об'єктів, форм та обсягів надання державної підтримки, перш за все, має ґрунтуватися на вимогах максимізації суспільно корисного ефекту від здійснення такого роду заходів, що, зокрема, має знаходити відображення насамперед у підвищенні ефективності та продуктивності використання усіх видів економічних ресурсів під час підприємницької діяльності.

Подальшого дослідження потребують методичні підходи щодо розробки галузевих програм стимулювання та підтримки структурно-інноваційних трансформацій, спрямованих на підвищення ефективності використання економічних ресурсів і забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції

Література: 1. Гайдай Т. В. Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст: [монографія]. Київ: Видав.-поліграф. центр «Київський університет», 2008. 296 с. 2. Кизим М. О. Промислова політика та кластеризація економіки України: монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2011. 304 с. 3. Колодізев О. М. Методологічні засади фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком економіки: монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2009. 278 с. 4. Лебедев В. Г., Дроздова Т. Г., Кустарев В. П. Управление затратами на предприятии. СПб.: Бизнес-пресса, 2000. 277 с. 5. Норт Д. Институції, інституційна зміна та функціонування економіки/пер. з англ. І. Дзюб. Київ: Основи, 2000. 198 с. 6. Носова О. В. Институциональное реформирование в постсоветских странах: направление развития // Постсоветский институционализм: десять лет спустя: монографія: в 2 т. Т. 1/под ред. В. В. Дементьева, Р. М. Нуреева. Донецк: ГВУЗ «ДонНТУ», 2013. С. 256–273. 7. Пилипенко А. А., Дзюбка І. П., Писарчук О. В. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств

та їх об'єднань: монографія. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2011. 344 с. **8.** Реформа дерегулювання в Україні: втрачені можливості: аналіт. звіт/за заг. ред. О. В. Літвінова. Дніпропетровськ: МОНОЛІТ, 2012. 96 с. **9.** Сухарева Л. О., Федченко Т. В. Державний аудит ефективності: системність, організація, методика: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. 289 с. **10.** Козаченко Г. В., Погорелов Ю. С., Хлапюнов Л. Ю., Макухін Г. А. Управління затратами підприємства: монографія. Київ: Лібра, 2007. 320 с. **11.** Чухно А. Інституціоналізм: теорія, методологія, значення. *Економіка України*. 2008. № 6. С. 4–13. **12.** Furubotn E., Richter R. Institutions and Economic Theory. The Contribution of the New Institutional Economics. Ann-Arban: The University of Michigan Press, 1998. 672 p.

References: **1.** Haidai T. V. *Paradyhma instytutsionalizmu: metodolohichni kontekst: monohrafiia* [The Paradigm of Institutionalism: Methodological Context: monograph]. Kyiv: Vydav.-polihraf. tsentr «Kyivskiy universytet», 2008. 296 p. **2.** Kyzym M. O. *Promyslova polityka ta klasteryzatsiia ekonomiky Ukrainy: monohrafiia* [Industrial Policy and Clustering of Economy of Ukraine: monograph]. Kharkiv: VD «INZhEK», 2011. 304 p. **3.** Kolodiziev O. M. *Metodolohichni zasady finansovoho zabezpechennia upravlinnia innovatsiinym rozvytkom ekonomiky: monohrafiia* [Methodological Bases of the Financial Providing of Innovative Development of Economy: monograph]. Kharkiv: VD «INZhEK», 2009. 278 p. **4.** Lebedev V. G., Drozdova T. G., Kustarev V. P. *Upravleniye zatratami na predpriyatii*. SPb.: Biznes-prensa, 2000. 277 p. **5.** Nort D. *Instytutsii, instytutsiina zmina ta funktsionuvannia ekonomiky/per. z anhl. I. Dziub*. Kyiv: Osnovy, 2000. 198 p. **6.** Nosova O. V. *Instytutsionalnoye reformirovaniye v postsovetskikh stranakh: napravleniye razvitiya // Postsovetskiy instytutsionalizm: desyat let spustya: monografiya: v 2 t. Vol. 1/pod red. V. V. Dementyeva, R. M. Nureyeva*. Donetsk: GVUZ «DonNTU», 2013. P. 256–273. **7.** Pylypenko A. A., Dzobko I. P., Pysarchuk O. V. *Formuvannia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia vytratamy pidpriemstv ta yikh obiednan: monohrafiia* [Formation of Accounting and Analytical Support Cost Management of Enterprises and Their Associations: monograph]. Kharkiv: Vyd-vo KhNEU, 2011. 344 p. **8.** Реформа дерегулювання в Україні: втрачені можливості: аналіт. звіт/за заг. ред. О. В. Літвінова. Дніпропетровськ: МОНОЛІТ, 2012. 96 с. **9.** Сухарева Л. О., Федченко Т. В. *Derzhavnyi audyt efektyvnosti: systemnist, orhanizatsiia, metodyka: monohrafiia* [State Performance Audit: System, Organization, Methods: monograph]. Donetsk: DonNUET, 2013. 289 p. **10.** Kozachenko H. V., Pohorelov Yu. S., Khlaponov L. Yu., Makukhin H. A. *Upravlinnia zatratamy pidpriemstva: monohrafiia* [Cost Management of the Enterprise: monograph]. Kyiv: Libra, 2007. 320 p. **11.** Chukhno A. *Instytutsionalizm: teoriia, metodolohiia, znachennia* [Institutionalism: Theory, Methodology and Value]. *Економіка України*. 2008. No. 6. P. 4–13. **12.** Furubotn E., Richter R. Institutions and Economic Theory. The Contribution of the New Institutional Economics. Ann-Arban: The University of Michigan Press, 1998. 672 p.

Інформація про авторів

Попов Олександр Євгенійович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри політичної економії Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (просп. Науки, 9а, м. Харків, 61116, Україна; e-mail: Oleksandr.Popov@m.hneu.edu.ua).

Волкова Мілиця Вячеславівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, м. Харків, 61002, Україна; e-mail: milaha74@mail.ru).

Информация об авторах

Попов Александр Евгеньевич – доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой политической экономики Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця (просп. Науки, 9а, г. Харьков, 61116, Украина; e-mail: Oleksandr.Popov@m.hneu.edu.ua).

Волкова Милица Вячеславовна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры менеджмента и администрирования Харьковского национального университета городского хозяйства им. А.Н. Бекетова (ул. Маршала Бажанова, 17, г. Харьков, 61002, Украина; e-mail: milaha74@mail.ru).

Information about the author

O. Popov – D.Sc. (Economics), Professor, Head of Department of Political Economy of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine; e-mail: Oleksandr.Popov@m.hneu.edu.ua).

M. Volkova – Ph.D. (Economics), Associate Professor of O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine; e-mail: milaha74@mail.ru).

*Стаття надійшла до ред.
01.09.2016 р.*